

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของ

พนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด (มหาชน)

Factors affecting personal financial risk management behavior of Employees of

Kiatnakin Phatra Bank Public Company Limited

นายสิริยานนท์ บุปผาสิงห์

โครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

Siriyanon Bupphasing

E-mail : Siriyanonbupphasing@gmail.com

Finance and Banking, Business Administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดส่วนบุคคลในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม(Online) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ โดยใช้การแจกแจงแบบที (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.25 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.25 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สมรส คิดเป็นร้อยละ 46 ระดับการศึกษาที่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.50 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.25 และมีรายจ่ายต่อเดือนอยู่ที่ มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.75

ปัจจัยส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) พบว่าพนักงานที่มีเพศและอายุที่ต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ไม่แตกต่างกัน พนักงานที่มีสถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและรายจ่ายต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกัน

ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) พบว่าปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลที่ต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) พบว่าปัจจัยด้านทัศนคติส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติกับพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล ผลการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ไปในทิศทางเดียวกัน ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.667 และผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ทักษะคติส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ไปในทิศทางเดียวกัน ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.576

Abstract

The study has The purpose of this study was to study personal factors affecting personal financial risk management behavior of employees. to study cognition Personal Attitudes in Personal Financial Risk Management of Employees and to Study Factors Affecting Personal Financial Risk Management Behaviors The sample group consisted of 400 employees of Kiatnakin Phatra Bank Public Company Limited. The instrument used for data collection was a questionnaire (online), and inferential statistics were by using T-test, analysis of variance (One-Way ANOVA) at the significance level of 0.05 and correlation coefficient analysis. (Correlation) at the significance level of 0.01. The research results can be summarized as follows.

General information about respondents Most of the respondents were female, representing 72.25 percent, aged between 20-40 years, representing 68.25%. The status of most respondents was married, representing 46%. Representing 73.50 percent with a monthly income of 20,001 – 30,000 baht, representing 57.25 percent and having monthly expenses at more than 15,000 baht, representing 42.75 percent

Personal factors affecting personal financial risk management behavior The results of the study of personal financial risk management behavior of employees of Kiatnakin Phatra Bank Public Company Limited found that employees with different sex and age. As a result, personal financial risk management behaviors were not different. status employees education level Different monthly income and monthly expenses As a result, personal financial risk management behaviors are different.

Cognition Personal Attitudes towards Personal Financial Risk Management Behavior The results of the study of personal financial risk management behavior of employees of Kiatnakin Phatra Bank Public Company Limited revealed that the factors of personal cognition were different. As a result, personal financial risk management behaviors are significantly different. And the study of personal financial risk management behavior of employees of Kiatnakin Phatra Bank Public Company Limited found that different personal attitude factors resulted in significant differences in personal financial risk management behavior.

Cognitive relationship Attitudes and personal finance risk management behaviors The results of the relationship study between knowledge and understanding of personal financial risk management behavior There was a statistically significant relationship at the 0.01 level in the same direction. Relationship level is quite high. The correlation was 0.667 and the study of the correlation between Personal Attitude and Personal Financial Risk Management Behavior There was a statistically significant relationship at the 0.01 level in the same direction. medium level of relationship The correlation value was 0.576.

บทนำ

ในการดำเนินชีวิตของบุคคลที่ทำงานเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง ให้พอกับใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หรือเพื่อสำรองเงินในอนาคตหรือวัยเกษียณ ส่วนใหญ่ก็มักจะนำเงินไปฝากธนาคารเพื่อออมและได้รับดอกเบี้ย

หรือนำเงินไปลงทุนซื้อทองเพื่อที่จะได้รับส่วนต่างของราคา ซึ่งการที่บุคคลจะบรรลุเป้าหมายข้างต้น บุคคลจะต้องค่อนข้างมีวินัยในการออม หรือมีการวางแผนในการบริหารการเงินส่วนบุคคลพอสมควร การบริหารการเงินส่วนบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญหรือเป็นจุดเริ่มต้นในการที่บุคคลจะบรรลุเป้าหมายทางการเงิน

เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมในอดีตที่คนส่วนใหญ่นิยมใช้ชีวิตแบบครอบครัวใหญ่ที่ทุกคนมีการแบ่งปันและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน แต่ในปัจจุบันขนาดของแต่ละครอบครัวเริ่มมีขนาดเล็กลง การช่วยเหลือแบ่งปันต่าง ๆ ก็ลดน้อยลงตามลำดับ ดังนั้นการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อพึ่งพาตนเองจึงมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นด้วย

ในปัจจุบันการวางแผนการเงินส่วนบุคคลมีหลายรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ยกตัวอย่าง เช่น การลงทุนในหุ้นสามัญ หุ้นกู้ การซื้อกองทุน การซื้อสกุลเงินดิจิทัล หรือแม้แต่การซื้อประกัน เป็นต้น ทั้งหมดที่กล่าวมาล้วนเป็นการออมเงินหรือการลงทุนเพื่อคาดหวังผลตอบแทนในอนาคต ทั้งนี้การลงทุนที่กล่าวมานั้นล้วนมีความเสี่ยงในการลงทุนไม่มากก็น้อย หากบุคคลดังกล่าวขาดความรู้เรื่องของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลก็อาจจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จหรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเงินได้

คนส่วนใหญ่มักจะกลัวความเสี่ยงมากจนเกินไป คือ กลัวว่าเงินต้นจะหดหาย จนทำให้นำเงินออมไปลงทุนแบบอนุรักษนิยม โดยอาจจะฝากไว้ที่ธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ ซื้อสลากออมสิน ลงทุนในพันธบัตร หุ้นกู้ หรือลงทุนในกองทุนรวมตราสารเงิน และกองทุนรวมตราสารหนี้ หากมีการออมเงินหรือลงทุนโดยขาดความรู้ความเข้าใจในการลงทุน อาจส่งผลให้ได้รับอัตราผลตอบแทนที่น้อยและไม่ครอบคลุมกับอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งนอกจากจะไม่ชนะเงินเฟ้อแล้ว เงินออมเพื่อการเกษียณก็อาจไม่เติบโต และไม่เพียงพอก็เป็นได้

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) ผู้ศึกษาจึงคิดว่าการศึกษาในเรื่องนี้สามารถศึกษาเพื่อดูแลแนวโน้มการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล หรือเป็นแนวทางในการวัดผลความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการวางแผนทางการเงิน ของบุคคลวัยทำงาน เพื่อส่งเสริมหรือวางแผนการให้ความรู้ในการวางแผนทางการเงินเพื่อความมั่นคงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลมีต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน

2. เพื่อศึกษา ทักษะคนมีส่วนบุคคลในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน
3. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลที่ต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงที่แตกต่างกัน
2. ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ -อายุ -สถานภาพ
- ระดับการศึกษา -รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
- รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

2. ความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคล

- ด้านการสำรองและการออมเงิน
- ด้านการวางแผนการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่าย
- ด้านการทำประกันและบริหารความน่าเชื่อถือทางการเงิน

3. ทักษะคนส่วนบุคคล

- ด้านการสำรองและการออมเงิน
- ด้านการวางแผนการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่าย
- ด้านการทำประกันและบริหารความน่าเชื่อถือทางการเงิน

ตัวแปรตาม

1. พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล

- ด้านการสำรองและการออมเงิน
- ด้านการวางแผนการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่าย
- ด้านการทำประกันและบริหารความน่าเชื่อถือทางการเงิน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาพฤติกรรม ทักษะคิดและความรู้ความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) ในด้าน 1.การสำรองและการออมเงิน 2.การวางแผนการลงทุน และการบริหารค่าใช้จ่าย และ 4.ด้านการบริหารความน่าเชื่อถือทางการเงิน

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) มีจำนวนประมาณ 6,178 คน(ข้อมูลจากฝ่ายบริหารงานบุคคล วันที่ 30 มีนาคม 2566) โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

นิยามศัพท์

ความเสี่ยงทางการเงิน หมายถึง ความไม่แน่นอนของผลลัพธ์ในอนาคตอันเนื่องมาจากการดำเนินกิจกรรมทางการเงินแล้วส่งผลกระทบต่อทางลบ

การเงิน หรือ Finance หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับเงิน และการตัดสินใจทางการเงินให้เกิดการหมุนเวียน โดยที่เน้นไปที่การจัดสรรด้านการเงินอย่างเป็นระบบโดยสถาบันทางการเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ การเงินสาธารณะ การเงินส่วนบุคคล การเงินธุรกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อปัจจัยส่วนบุคคลในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน
2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดส่วนบุคคลในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงาน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) โดยภาพรวมหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกของบุคคลมีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมอันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดง ปฏิกริยา และกระทำต่องานนั้น ๆ ในทางสนับสนุนหรือปฏิเสธ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน การที่จะรู้ถึงทัศนคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ต้องใช้วิธีแปลความหมายของการแสดงออก (รุ่งนภา, 2536)

การเงินส่วนบุคคล คือ ทั้งหมดที่ครอบคลุมการจัดการเงินของคุณ การเงินส่วนบุคคลอาจหมายถึง การออม, การลงทุน, การจัดสรรค่าใช้จ่าย และรวมไปถึงการทำธุรกิจที่มีผลมาจากกระแสเงินสดที่คุณจัดการ ซึ่งจะเห็นว่า มันสามารถครอบคลุมตั้งแต่ การธนาคาร ประกันภัย การจำนอง การลงทุน ฯลฯ

ความเสี่ยง (Risk) คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) จำนวน 6,178 คน (ข้อมูลจากฝ่ายบริหารงานบุคคล วันที่ ๓๐ มีนาคม 2566) จากนั้นทำการสุ่มแบบกรณีที่ประชากรมีจำนวนที่แน่นอน โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 376 คน ผู้ศึกษาทำการเก็บตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน จากสูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เราต้องการจะรู้จากจำนวนประชากร

N คือ ขนาดของจำนวนประชากรทั้งหมด

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งทำให้สามารถจำแนกพฤติกรรมความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลเป็น 3 ด้านคือ

- 1.ด้านการสำรองและการออมเงิน
- 2.ด้านการวางแผนการลงทุนและการบริหารค่าใช้จ่าย
- 3.ด้านการซื้อประกันและบริหารความน่าเชื่อถือทางการเงิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล เป็นแบบตรวจสอบรายการมีลักษณะเป็นมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ทักษะจิตส่วนบุคคลต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ และตอนที่ 4 พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ แบบสอบถามวัดระดับความรู้ความเข้าใจ ทักษะจิต และพฤติกรรม ใช้เกณฑ์ค่าร้อยละ คือ

- ร้อยละ 81 ขึ้นไป หมายถึง ระดับมากที่สุด ร้อยละ 61-80 ขึ้นไป หมายถึง ระดับมาก
- ร้อยละ 41-60 ขึ้นไป หมายถึง ระดับปานกลาง ร้อยละ 21-40 ขึ้นไป ระดับน้อย
- ต่ำกว่าร้อยละ 20 หมายถึง ระดับน้อยมาก

แบบประเมิน 5 ระดับ แปลผลจากค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจ ทักษะจิต และพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยง ดังนี้ 4.51 – 5.00 ระดับมากที่สุด 3.51 – 4.50 ระดับมาก 2.51 – 3.50 ระดับปานกลาง 1.51 – 2.50 ระดับน้อย และ 1.00 – 1.50 ระดับน้อยมาก (Boonchom Srisaard, 2002)

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การวัดการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ตามแบบของเพียร์สันเรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) เป็นสถิติที่ใช้วัดตัวแปรที่อยู่ในระดับมาตราอันตรรกาศหรือช่วง (Interval Scale) ขึ้นไป ใช้ r เป็นสัญลักษณ์ มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรดังนี้

ระดับความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ทางลบ	ความสัมพันธ์ทางบวก
มีความสัมพันธ์สมบูรณ์	-1	1
มีความสัมพันธ์สูง	-0.81 ถึง -1	0.81 ถึง 1

มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง	-0.61 ถึง -0.80	0.61 ถึง 0.80
มีความสัมพันธ์ปานกลาง	-0.41 ถึง -0.60	0.41 ถึง 0.60
มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ	-0.21 ถึง -0.40	0.21 ถึง 0.40
มีความสัมพันธ์ต่ำ	-0.01 ถึง -0.20	0.01 ถึง 0.20
ไม่มีความสัมพันธ์	0	0

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ระหว่างวันที่ 27 มีนาคม 2566 – 30 เมษายน 2566 โดยมีผู้ทำการตอบแบบสอบถามออนไลน์ทั้งหมด 400 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ทั้งหมด 400 คน มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ โดยใช้การแจกแจงแบบที (T-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

นำแบบสอบถามทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเมื่อนับคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านปรากฏว่าแบบสอบถาม มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.99

ตรวจแบบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลกับพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) สายงานวิเคราะห์และพัฒนาคุณภาพสินเชื่อรายย่อย ฝ่าย RCC Business Operation จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ค่าที่ได้คือ 0.95 (ค่า แอลฟาที่ยอมรับได้ควรมีค่า แอลฟาตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป)(ธานินทร์ ศิลป์จารุ,2557)

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น 72.25% มีอายุอยู่ระหว่าง 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.25 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สมรส คิดเป็นร้อยละ 46 ระดับการศึกษาที่ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.50 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.25 และมีรายจ่ายต่อเดือนอยู่ที่มากกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.75

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) พบว่า พนักงานที่มีเพศและอายุที่ต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ไม่แตกต่างกัน พนักงานที่มีสถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและรายจ่ายต่อเดือนที่ต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกัน

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) พบว่าปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลที่ต่างกัน ส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

และผลการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) พบว่าปัจจัยด้านทัศนคติส่วนบุคคลที่ต่างกันส่งผลให้พฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติกับพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ไปในทิศทางเดียวกัน ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.667

และผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ทัศนคติส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ไปในทิศทางเดียวกัน ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง มีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.576

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานเครือธรรมาภิบาล จำกัด (มหาชน) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน สามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 พนักงานที่มีเพศต่างกัน ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลภาพรวมไม่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่พนักงานมีเพศที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลไม่ต่างกัน เนื่องจากว่าพนักงานทุกคนอยู่ในสภาพแวดล้อมของธนาคาร โดยที่ธนาคารมีการเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินและช่องทางการลงทุน การบริหารความเสี่ยงให้กับพนักงานทุกคนอย่างสม่ำเสมอ เพศจึงไม่ได้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของตัวพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี นาเลา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มีเพศอายุ แตกต่างกัน ทำให้การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน

1.2 พนักงานที่มีอายุต่างกัน ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลภาพรวมไม่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภายในธนาคารมีพนักงานที่มีอายุที่ต่างกัน ซึ่งไม่ได้ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี นาเลา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มีเพศ อายุ แตกต่างกัน ทำให้การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน

1.3 พนักงานที่มีสถานภาพต่างกัน ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลภาพรวมที่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่พนักงานผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพที่แตกต่างกัน สืบให้เห็นถึงภาระความรับผิดชอบทางการเงินของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน จึงทำให้พฤติกรรม กรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี นาเลา (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่มี สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงาน แตกต่างกันทำให้การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน

1.4 พนักงานที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลภาพรวมที่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่พนักงานผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน อาจจะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของการวางแผนการเงิน การบริหารเงินที่ในระดับที่ต่างกัน จึงส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งเทียน มีนะกนิษฐ ชันติกุล (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษาพนักงานราชการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

1.5 พนักงานที่มีรายได้ต่อเดือนที่ต่างกัน ให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลภาพรวมที่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่พนักงานผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ไม่เท่ากันส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล การออมเงิน การลงทุน หรืออื่น ๆ ต่างกัน เนื่องจากว่า รายได้เป็นสิ่งสำคัญต่อการนำเงินไปบริหารการเงินส่วนบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิวรรณ จิระนันทราพร(2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของประชาชนวัยทำงานในภาคเหนือของประเทศไทยต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในเรื่องของ การจัดการด้านการเงิน การวางแผนด้านประกันภัย การวางแผนการลงทุน การวางแผนเรื่องเกษียณ และการวางแผนมรดก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งเทียน มีนะกนิษฐ ชันติกุล (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษาพนักงานราชการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

1.6 พนักงานที่มีรายจ่ายต่อเดือนที่ต่าง ให้พฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลภาพรวมที่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ค่าใช้จ่ายของแต่ละบุคคล ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคล ในด้านต่าง ๆ ที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตทิพย์ หาคำ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่ต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่ไม่ต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือนและจำนวนคนที่ผู้ออมต้องดูแลที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการศึกษาปัจจัยระหว่างด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) ให้ความสำคัญในเรื่องของความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะใช้บริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล เนื่องจากว่าก่อนจะลงทุนหรือการซื้อประกันภัยใด ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามอยากจะมีความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้ก่อนการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา นกหงส์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้ เนื่องจากความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินส่งผล ให้ข้าราชการมีโอกาสในการวางแผนทางการเงิน การลงทุน การเก็บออม การซื้อประกันชีวิต ทำให้ข้าราชการมีการตัดสินใจเลือกการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับรายได้ และมีแรงกระตุ้นในการวางแผนทางการเงินให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ปัจจัยด้านทัศนคติส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลต่างกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) มีทัศนคติที่ต่างกัน เนื่องจากว่าปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถทำให้ทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญดา พิษญาสุกกุล, สวัสดิ์ วรรณรัตน์(2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของนิสิตมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในจังหวัดชลบุรี พบว่า นิสิตทุกชั้นปีมีความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ด้านความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติส่วนบุคคลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลและพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.667 ไปในทิศทางเดียวกัน และมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้าใจถึงการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล ก็จะทำให้เริ่มมีพฤติกรรมในการบริหารความเสี่ยงการเงินส่วนบุคคลของตนเอง กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ นริวงษ์ และ ณิชกุล กุลิสร์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจลงทุนในกองทุนในเขตกรุงเทพมหานคร

พบว่า แหล่งข้อมูลในการตัดสินใจลงทุน คือ แหล่งบุคคลที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนระดับมาก

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติส่วนบุคคลและพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.057 ไปในทิศทางเดียวกัน และมีระดับ ความสัมพันธ์ปานกลาง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติที่เชิงบวกต่อการลงทุนหรือการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล การลงทุนหรือการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินรวมไปถึงการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลนั้นย่อมส่งทางบวกหรือการปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิการ์ตัน อิมพัลส์ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจ ทัศนคติและพฤติกรรมการตัดสินใจใช้บริการบริษัทหลักทรัพย์ของนักลงทุน พบว่า ด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้บริการบริษัทหลักทรัพย์ของนักลงทุน พบว่านักลงทุนมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้บริการบริษัทหลักทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ส่งผลให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นและเข้ามาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยพบว่า ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารเกียรตินาคินภัทร จำกัด(มหาชน) ส่วนใหญ่จะแตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัยหลายปัจจัยยังคงทำให้การบริหารความเสี่ยงแตกต่างกัน อาทิเช่น ความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล ธนาคารหรือองค์กรควรส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการลงทุน ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงให้มากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยสร้างภูมิคุ้มกันด้านการเงินของพนักงานได้ในอนาคต

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานเอกชนในบริษัทเอกชนทั่วประเทศ เพื่อให้เห็นถึงแนวโน้มของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคล และเพื่อเห็นถึงแนวโน้มของการลงทุน หรือการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่อไป ทั้งนี้การส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงให้ชนะเงินเพื่อ หรือวางแผนทางการเงินเพื่อความมั่งคั่งของบุคคล และเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พิราวรรณ จิรนนทรพร. (2554). **ทัศนคติประชาชนวัยทำงานในภาคเหนือของประเทศไทยต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล.** (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)
- ธัญพร ดันดิยวงศ์. (2552). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีและความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับมูลค่าของกิจการ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- พัชรี นาเลา. (2563). **ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด.** (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง)
- ธัญดา พิษญาสุกกุล, สวัสดิ์ วรรณรัตน์. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินส่วนบุคคลของนิสิตมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรีในจังหวัดชลบุรี.** (วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร)
- สุชาดา นกหงส์. (2562). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของข้าราชการหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ.**
- กิ่งเทียน มีนะกนิษฐ ชันติกุล. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล กรณีศึกษาพนักงานราชการ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่.** (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์)